

ÖĞRETMEN ADAYLARININ TÜRK MİLİ EĞİTİM SİSTEMİ ÜZERİNE ALGILADIKLARI SORUNLAR*

*Mehmet TAŞDEMİR***

ÖZET

Cumhuriyet dönemi Türk Milli Eğitim Sistemi özellikle son yıllarda hem okul sistemleri hem de programlar olarak önemli bir yapılanma içerisindedir. Bu yapılanma ve değişim sürecinde sistemin bütün paydaşları önemli sorunlar yaşamakta, sorunlar çözümlenirken yeni sorunlar ortaya çıkmakta, eğitim sistemi adeta bir sorunlar manzumesi olarak sürekli şikayet edilen ve tartışılan bir fenomen olarak ülke gündemini oluşturmaktadır. Bu araştırmada öğretmen adaylarının TME Sisteminin mevcut yapısı içerisinde algıladıkları sorunların neler olduğu ortaya çıkarılmaya çalışılmıştır. Bu araştırma betimsel bir araştırma olup nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı bir durum çalışmasıdır. Araştırmada nitel veriler görüşme tekniği ile elde edilmiştir. Çalışma grubu amaçsal örnekleme yöntemlerinden benzeşik örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Çalışma grubu 25'i erkek, 44'ü kız toplam 69 öğrenciden oluşmaktadır. Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Elde edilen nitel veriler içerik analizi yöntemlerinden frekans analizi yoluyla analiz edilmiştir. Araştırmada katılımcılar TME sistemine ilişkin 25 farklı boyutta 207 sorun ifade etmişlerdir. Bunlardan 124'ü kızlar, 83'ü ise erkekler tarafında belirtilmiştir.

Öğrencilerce ifade edilen görüşler toplam olarak belirtilme sıklıkları göre sıralı olarak şöyledir: Sistemin sürekli değişmesi, öğretmenlerin niteliksizliği, programların yapısı, ezbere dayalı eğitim, bölgeler arası eğitim eşitsizliği, tek tip insan yetiştirme, sınav odaklı eğitim, okulların cazip olmaması, verilen eğitimin yetersizliği, öğretmen-öğrenci ilişkilerindeki bozulma, özel ve devlet okullarının farklı eğitim vermesi, kalitesiz eğitim, rehberlik hizmetlerinde yetersizlik, mesleki eğitime önem vermeme, okul aile ilişkisi, eğitimin yönetimi, karma eğitim, başarı değerlendirmesi, kitap kullanımı, spor ve engellilere önem vermeme, zorunlu din eğitimi, burs desteği, okul güvenliği, yabancı dil öğretimi, okul kontenjanları. Araştırmada cinsiyetlere göre belirtilen görüşler arası pozitif yönlü yüksek ilişki bulunmuştur.

Anahtar kelimeler: Türk Milli Eğitim Sistemi, Eğitim Sorunu, Öğretmen Adayı

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Doç. Dr. Ahi Evran Üniversitesi, El-mek: mttasdemir1963@gmail.com, mttasdemir@ahievran.edu.tr

PROBLEMS PERCEIVED BY PRESERVICE TEACHERS ON THE TURKISH NATIONAL EDUCATION SYSTEM

STRUCTURED ABSTRACT

Introduction

Turkish Education System and education management field are in the process of reconstruct in recent years. The problems of Turkish Education System increase day by day and become more complicated as a result of discipliner paradigmatic changes. In this study, it is studied to find out what problems are that preservice teachers perceive in the existing structure of TNE System. When analyzed the research that is made about the TNE System, it can be said that the most emphasized problems are teacher education system, not acquiring as a profession of school management, centralist structure of system, vocational and technical education and problems of higher education system. Problems in the field of education continue seriously in Turkey. Although the problems in TNE System are known and expressed, number of studies that explore preservice teachers' opinions about this subject is less. As a near future pragmatist, young preservice teachers' findings and opinions about education system that can come out according to research outcomes will give feedback to develop the system. Preservice teachers views about system are similar to situation identified in the studies which are carried out by different sharers. In this study, it is aimed to determine pedagog preservice teachers views about the problems of TNE System. The result of this study can also provide feedback to the system of other research results made on TNE System. It is also important in terms of being a sample to studies which will be carried out with different methods in the future. In the study, it is studied to find out what problems are in current structure of TNE System that preservice teachers perceive.

Method

It is a descriptive research and a case study in which methods of qualitative data collection are used. In this research, qualitative datas are collected with interview method. Study group is determined by Homogeneous sampling which is one of the Purposeful sampling methods. Study group of research is composed of 2014–2015 academic year, fall semester, Education Faculty Psychological Counselling and Guidance first semester students, 25 (36%) of students are girls, 44 (64%) of then are boys and totaly 69 students are interviewed. Semi-structured interview form is used as a data collection tool in the research. In checking validity and reliability; firstly in the process of data collection, interview form based on expert appraisals is developed and the substances which are achieved over 70% are determined by calculating percentage of compliance that is proposed by Miles & Hubermas(1994) and participants' willigness is provided to the interview. In the research, opinions which are acquired in written are analyzed one by one. The opinions that participants Express according to semi-structured and open-ended substances are analyzed with descriptive analyze method, each opinion is taken out inventory by forming necessary themes according to substances. Qualitative datas

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

which are acquired are reviewed via frequency analysis which is one of content analysis methods. After participants views are classified according to each scale substance in terms of meaning, the views that have same meaning are gathered under a group and findings are interpreted by digitizing. In this search, data analysis process is explained in detail and acquired opinions are included in findings section. In this process, readers are left making interpretation from original opinions of participants.

Findings

Participants express 207 problems in 25 different aspects related TNE System. 124 of these problems are stated by girls and 83 of these problems are stated by boys. Views of students are sequentially stated according to frequency of indicating and order of importance like below: unsettled of system, propertylessness of teachers, structure of schedules, rote- learning based education system, inequality of education among regions, training monotype people, exam-centered education, nondesirable schools, inadequacy of education, distortion in teacher-student relationship, different education in public and private schools, poor quality education, inadequacy of counselling service, not giving importance to vocational training, parent-teacher relation, management of education, coeducation, success evaluation, usage of book, not caring handicapped students and sport, compulsory religion lesson, scholarship, school security, foreign language teaching, school contingent. In the study, there is positive high correlation among views according to gender.

Conclusion and Discussion

It is seen that there are lots of researches and comments on TNE System in the literature. Findings are presented below in the context of system evaluation and discussing with research findings because this study's borders are to define the situation from the views of preservice teachers. A considerable amount of poor quality finding is reached in education in this study. In the study, the most indicated problems are unsettled and continually changing of system, inadequacy of education, propertylessness of teachers, exam-centered education and rote-based education. In the research, students express 207 problems in 25 different aspects related TNE System. The most frequently stated 9 problems are like these: unsettled of education, propertylessness of teachers, rote-based education, schedules, inequality of education among regions, nondesirable schools, training monotype people, exam-centered education, inadequacy of education.

Key Words: Turkish National Educational System, Education Problem, Preservice Teachers

GİRİŞ

Bireysel ve toplumsal planda, yaşamın gelişmesi ve iyileşmesi, eğitim ile olanaklıdır. Bu nedenle eğitim, insan yaşamının en soylu etkinliği olarak değerlendirilmektedir. Geleceğe yönelik umutlarımızın gerçekleşmesi, bilim, sanat ve doğa sevgisinin gelişmesi, kısacası, uygar bir yaşam için vazgeçilmez ön koşul eğitimidir. Eğitim sorunlarının ve politikalarının, sürekli olarak tartışma gündeminde bulunmasının asıl nedeni de, eğitimin bu vazgeçilmez niteliğinde aranmalıdır (Aydın,

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

1996: 2). Gedikoğlu'na (2005) göre eğitim, bireyin ve toplumun gelişmesini sağlayan, ekonomik kalkınmayı destekleyen, kültürel değerleri koruyup geliştirerek gelecek nesillere aktarılmasını sağlayan ertelenemez ve vazgeçilemez çok önemli bir süreçtir olarak tanımlanmaktadır. Creed'e (2012) göre pek çok ülkenin eğitim sistemi nicelik ve nitelik olarak beklenen başarıyı gösterememektedir. Bu nedenle ülkeler eğitim sistemlerini geliştirmeye, reform ve yenilikleri yapmaya devam etmektedirler. Eğitimle ilgili düzenlemeler, genellikle siyasi radikal değişimlerin arkasından gelmekte ve bu yüzden de çağdaş düzenlemeler yapılsa dahi olumsuz eleştiriler bitmemektedir. Oysa bir sistemde bilimsel temellere dayanmayan değişimlerin yapılması olumsuz sonuçları da beraberinde getirebilmektedir. Bazen bu olumsuzluklar bir neslin kaybolmasına dahi neden olabilmektedir (Durmuşçelebi ve Bilgili, 2014).

Gür & Çelik'e (2009) göre Türkiye'de izlenen eğitim politikalarında, millî eğitimin bütüncül bir sistem olarak ele alınmadan ve dolayısıyla sistemin unsurları üzerinde yapılan değişikliklerin, sistemin diğer unsurları üzerindeki etkisi yeterince analiz edilmeden yürürlüğe konulmaktadır. Bugün, çağdaş demokratik rejimlerde, eğitim hakkı, en temel insan hakkı olarak kabul edilmekte ve herkesin eğitim olanaklarından eşitli içinde yararlanabilmesi için çaba gösterilmektedir. Demokratik bir yönetim anlayışının egemen olduğu ülkemizde de, yurttaşlarımızın eğitim hakkı anayasal güvence altına alınmıştır. (Aydın, 2000). Gedikoğlu'na göre (2005) Türkiye'de hiçbir zaman partiler üstü bir eğitim politikası oluşturulamamıştır. Bununla birlikte eğitim sistemine ezbercilik egemendir ve öğretmen yetiştirmede çok ciddi sorunlar yaşanmış, öğretmenlere gerekli olan yaşam standardı ve mesleki gelişme olanakları hiçbir zaman sağlanamamıştır.

Türk Milli Eğitim (TME) sistemi ve eğitim yönetimi alanı son yıllarda yeniden yapılanma süreci içindedir. TME sisteminin sorunları günden güne artmakta, değişen sosyal gerçeklik ve disiplinler paradigmatik dönüşümler sonucunda pek çok açıdan daha karmaşık bir hal almaktadır (Örücü, 2014). TME sisteminin sorunları üzerine yapılan araştırmalar incelendiğinde, en çok vurgu yapılan sorunların öğretmen yetiştirme sistemi, okul yöneticiliğinin meslekleşmemesi, sistemin âdemi merkezîyetçi yapısı, mesleki ve teknik eğitim, yükseköğretim sisteminin sorunları olduğu söylenebilir. (Yılmaz ve Altinkurt, 2011). Gül'e (2008) göre "Türkiye'de eğitim alanında sorunlar ciddi düzeyde devam etmektedir. Eğitime erişimin belirli sosyoekonomik gruplar için halen sorunlu olması, okuma-yazma oranlarının halen istenen düzeyde olmaması, mesleki eğitimde yaşanan sorunlar, eğitimde ve istihdamda yer almayan ve mesleki becerisi olmayan gençler arasında işsizliğin yüzde 30'ları aşması, eğitimin sağladığı yeteneklerin günün gereklerine yanıt vermede yetersiz kalması gibi birçok eğitim sorunu ile karşı karşıyayız". Aynı şekilde Akyol ve Arslan (2014)'a göre Türkiye yüksek öğrenim ve üniversitelerde sorunlarını da çözmüş değildir. Onlar Türkiye'de yükseköğretimin sorunlarını üç ana perspektiften analiz etmişlerdir: amaç, süreç ve yapı. Yükseköğretimin mevcut sorunların her biri nitelikli eğitim için çok önemli bir noktadır. Amaç boyutunda, Türkiye'de yükseköğretimin amaçları aykırı olduğu tespit edilmiştir. Süreç boyut için, yükseköğretim kurumları özerklik sorunlarına karşı karşıya olduğu ve yapı boyutunda ise çıktı (ürün) sorunları yaşadığı görülmektedir. Karahan ve Karahan (2012) göre "eğitim sistemimiz her seviyede sorunludur. Çözümde en büyük görev üniversitelere düşmektedir. Fakat üniversitelerimiz bu görevi üstlenmekten çok uzaktır." Özer (2012) ise üniversitelerimizin hem akademik yeterlilik ve yaratıcılık, hem eğitim öğretim faaliyetleri hem de üniversite-toplum diyalogu ve etkinliği bakımından çağdaş üniversite düzeyinin altında bulunduğunu ifade etmektedir.

Şişman'a (2013) göre TME sistemindeki aksaklıkların birçoğunun, köklü bir ihtiyaç analizi yapılmadan, alt yapı çalışmaları bitirilmeden ve bilimsel verilere dayalı olmayan, üniversite görüşlerinden uzak değişimleri içerdiğinden kaynaklanmış olabileceği düşünülebilir. Oysa Program geliştirme, her şeyden önce çeşitli tekniklere dayalı bir ihtiyaç analizini gerektirir. Buna göre birey ve toplumun beklenti ve ihtiyaçları belirlenerek programlar da bu doğrultuda hazırlanmalıdır. Buna

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

karşın her zaman olduğu gibi son 12 yıllık zorunlu eğitime geçişte sistemin uygulamaya çok ani konulmasından dolayı bir karmaşa ortamı oluştuğu ve okul yöneticileri de dâhil olmak üzere konuyla ilgili muhatapların yeterli bilgiye sahip olmadığı görülmüştür. Okul sistemleri ve programları sabahdan akşama değiştirilmesi uygun olan değişimler olmadığı tüm bilimsel çevrelerce yıllarca ifade edilmiştir. (Durmuşçelebi ve Bilgili, 2014).

Öğretmen adayları ile yapılmış araştırmalardan biri olan Akbaba-Altun ve Apaydın (2013) bulgularına göre aday öğretmenlerin eğitim kavramına ilişkin metaforik algılarının oldukça olumlu bulunmasına karşın, Özücü (2014) araştırmasında, öğretmen adaylarının Türk Eğitim Sistemine ilişkin olumsuz bir algıya sahip oldukları özellikle düşünülmeli gereken bir konudur.

Kaur vd. (2008) ne göre; “bir ülkenin gelişmesi, öğretmenlerin kalitesine, eğitimsel materyallerine, güncel kütüphanelere, iyi geliştirilmiş müfredata v.s bağlıdır. Bunların hepsi gereklidir ama kalifiye ve iyi motive olmuş öğretmenler olmadan diğerlerinin hiçbir anlamı yoktur” (Akt: Gündüz ve Can 2011). Okullardaki müfredat programları ve eğitim sisteminde yer alan kurumların örgütsel özellikleri her geçen gün değiştiği için, öğretmenlerin sürekli olarak güncelleştirilmesi ve bilgilerinin tazelenmesi gerekir. Bunun için en önemli araç, kurumsallaşmış hizmet içi eğitimidir (Öztürk, 2010). Ancak, bugün eğitim kamuoyunda, hala öğretmenlerin niceliği, niteliği, yetiştirilme ve istihdam edilme koşullarının yetersizliği konusunda genel bir uzlaşma vardır. Sorun, ilköğretim okulları düzeyinde incelendiğinde en önemli unsurun, öğretmen yetiştirme ve istihdamı ile ilgili olduğu görülmektedir (Aydın, 2000). Ülkemiz öğretmen yetiştirme bakımından zengin bir deneyime sahip olmakla birlikte bu güne kadar ihtiyaç duyulan öğretmenlerin gerek nicelik gerekse nitelik açısından planlı bir şekilde yetiştirildiğini ve istihdam edildiğini söylemek mümkün değildir (Saylan 2013).

Öğretme ve öğrenmede değişen paradigmlar öğretmenlerin mesleki gelişimlerine ilişkin yeni uygulamalara yol açmaktadır Öğretmenlerin giderek artan düzeyde yetersiz olarak değerlendirilmesi ve sürekli eğitilmelerinin gerekliliği dünyada yaşanan hızlı değişim ve bu değişime uyum sağlama zorunluluğunun sonucu olarak görülmektedir (Yaylacı, 2013). Şimşek, Balay ve Şimşek (2012)’ye göre değişime tepki gösteren ve mesleğine yabancılaşma gösteren öğretmenler başarısızlık duygusu yaşayarak yaptıkları işe duyarsızlaşma göstermektedirler. Bununla birlikte bu tip öğretmenler işini anlamsız bulma, kendini yetersiz görme geleceğe ilişkin umutsuzluk gibi duygulara kapılmaktadırlar (Elma, 2003). Başkonuş, Akdal ve Taşdemir (2011) araştırmasında öğretmen adaylarının mezuniyet, maddi manevi iyi bir sosyal çevrede yaşama gibi boyutlardaki beklentilerinin çok iyimser noktalarda olduğunu söylemek olası görülmemektedir. Benzer bir şekilde Avcı ve Seferoğlu’na (2011) göre “öğretmenlerin mesleklerinde daha bilgili ve etkili olmaları bakımından günden güne artan bir baskı vardır. Bunun yanında öğretmenlerin akademik uzmanlığın ötesinde yerine getirmeleri beklenen başka sorumlulukları bulunmaktadır. Örneğin Milli Eğitim Bakanlığı tarafından yapılan sınavlarda öğrenci başarılarında veya başarısızlıklarında öncelikli olarak öğretmenler sorumlu tutulmaktadırlar. Öte yandan öğretmenler birçok duygusal ve davranışsal sorunlara sahip olan öğrencilerle de çalışmaktadırlar. Birçok öğretmen öğrencilerin bireysel ihtiyaçlarını karşılamakta kaynakların yetersizliği nedeniyle sıkıntılı anlar yaşamaktadırlar. Bir başka ifade ile öğretmenlerin kalabalık sınıflarda eksik materyallerle, yetersiz maddi ve manevi destekle mesleklerini sürdürmeye çalışmaları ve tüm bu sorunlarla kendi başarılarına başa çıkmaları beklenmektedir. Bu nedenlerle öğretmenlerin mesleki tükenmişlik yaşamaları beklenen bir sonuçtur.” Kyriacou (2000)’ya göre; tükenmişlik, öğretmenlerin çalışmalarını sürdürme yolundaki çabalarına engel olabilecek bir durumdur. Tükenmişlik duygusunu yaşayan öğretmenler olumsuz duygular beslemeye, dolayısıyla öğrencileriyle iletişimlerinde kopukluk yaşamaya ve işlerine karşı daha az doyum yaşamaya başlarlar (Akt: Avcı vd., 2011).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Genel olarak öğretmenlerin niteliksizliği üzerine çok sayıdaki araştırmanın yanında bunun sebepleri ve sonuçları üzerine Akçobal (1998) “mesleğini seven, gelecekte umutlu, bugünde gayretli ve azimli öğretmenlerin sayısının gittikçe azalmasını şu sebeplere bağlanmaktadır: Ücret yetersizliği, öğretmenliğin, toplum içindeki saygınlığının ve statüsünün kaybolduğu düşünülmesi, genel bütçeden eğitime ayrılan payın her yıl daha da azalması, fiziki koşulların yetersizliği, terfi ve tayinlerde yapılan haksızlıklar ve keyfilikler, emekli paralarının yetersizliği, zorunlu hizmet ile ilgili problemler (maddi-manevi), mesleki hastalıklardaki artış, toplum ve aile kaynaklı sıkıntılar ve sistemdeki siyasi kadrolaşmalardır.” Ona göre kişisel çıkar sağlamak amacıyla yapılan kadrolaşma da öğretmenleri bu meslekten soğutmaktadır. Şüphesiz ki TME sisteminin bütüncül yapısı içerisinde taşıdığı sorunlar yanında iyi işleyen yönleri de mevcuttur. Ancak hiçbir zaman yeterli kabul edilmeyecek bir durum olarak var olan mevcut durum nedir, yaşanan sorunlar nelerdir ve geliştirilmesi için yapılması gerekenler nedir? Sorulara odaklı araştırma sonuçları sistemin gelişmesine katkı sağlayacak olan çalışmalar olacaktır. Bu yönü ile TME sistemi zaman, düzey ve süreç açısından sürekli değerlendirilme ihtiyacı içerisindedir. Bu tip çalışmalar sisteme sürekli geribildirim sağlaması açısından önemlidir. Bu araştırma da eğitim bilimleri alanında uzmanlaşmaya aday öğrenci görüşlerine dayalı olarak bulguları ile sistemin var olan sorunlarının betimlenmesine katkı sağlayabilir.

Amaç

Yılmaz ve Altinkurt'un (2011) belirttikleri gibi, sistemde sorunlar bilinmekle birlikte öğretmen adaylarının görüşlerine başvuran araştırmalar az sayıdadır. Örü (2014) yakın geleceğin uygulamacıları olarak öğretmen adaylarının eğitim politikalarına yön verme bakımından görüşlerinin önemli olduğuna ve aday öğretmenlerin sisteme ilişkin bakışları farklı paydaşlarla gerçekleştirilen çalışmalarda tespit edilen durumla benzerlik gösterdiğine vurgu yapmaktadır. Bu araştırmada yüksek öğretime yeni geçiş sağlamış eğitim bilimleri öğretmeni adaylarının Türk Milli Eğitim sisteminin sorunlarına ilişkin görüşlerinin belirlenmesi amaçlanmıştır.

Önem

TME sistemi üzerine yapılmış diğer araştırma sonuçları gibi bu araştırmada bulguları ile sisteme geribildirim sağlayabilir. Ayrıca gelecekte farklı yöntemlerle desenlenebilecek araştırmalara örnek teşkil edebilme özelliği bakımından da önem taşımaktadır.

Problem

Araştırmada aşağıdaki problem ve bu problem çerçevesinde oluşturulmuş alt problemlere cevap aranmaya çalışılmıştır.

Problem: Öğretmen adaylarının mevcut yapısı içerisinde TME sistemi üzerine algıladıkları sorunlar nelerdir?

Alt problem 1: Öğrenciler TME sistemine ilişkin hangi sorunların varlığını düşünmektedirler?

Alt problem 2. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre TME'nin algılanan sorun alanlarına ilişkin görüşleri arasında nasıl bir ilişki vardır.

Sınırlıklar

Öğretmen adayı öğrencilerce TME sistemi hakkında algılanan sorunlara ilişkin bulgular araştırma çalışma gurubunun görüşleri ve görüşme formunun kapsamı ile sınırlıdır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

YÖNTEM

Araştırma Modeli

Bu araştırma betimsel bir araştırma olup nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı bir durum çalışmasıdır. Nitel durum çalışmasının en temel özelliği bir ya da birkaç durumun derinliğine araştırılmasıdır (Yıldırım & Şimşek, 2008). Nitel araştırmacılar çoğunlukla belirli bir durumun ötesinde genelleme yapmaya çalışmazlar; ancak uygulanabilirliğini ölçmek üzere bunu okuyucuya bırakırlar, genelleme oldukça sınırlıdır (Büyüköztürk vd., 2013); Bu çalışmada durum çalışması yaklaşımı benimsenmiş olup, görüşme yolu ile veri toplama işlemi gerçekleştirilmiştir. Görüşmeler, anket ve gözlem gibi birçok yöntemle birleştirilerek kullanılabilir. Görüşme belirli bir araştırma konusu veya bir soru hakkında derinlemesine bilgi sağlar (Kıncal, 2013; Büyüköztürk vd., 2013). Bu çalışmada araştırmacı görüşmeci olarak araştırma verilerinin elde edilmesini sağlamıştır. Araştırma verileri araştırmacının görevli olduğu okula kayıtlı olan öğrencilerden elde edilmiştir. Katılımcıların araştırmaya katılıp katılmamaları konusunda görüşmeci tarafından bilgilendirilerek katılımcıların gönüllü katılımını sağlamıştır. Bu yönü ile katılımcıların görüşmeye yaklaşımları daha olumlu olmuştur.

Çalışma Grubu

Çalışma grubu amaçsal örnekleme yöntemlerinden benzeşik örnekleme yöntemi ile belirlenmiştir. Amaçsal örnekleme çalışmanın amacına dayalı olarak bilgi açısından zengin durumların seçilerek derinlemesine araştırma yapılmasına olanak tanır. Belli ölçütleri taşıyan veya belli özelliklere sahip bir veya daha fazla özel durumlarda çalışılmak istenildiğinde tercih edilir. Benzeşik örnekleme yöntemi, evrende araştırmanın problemi ile ilgili olarak benzeşik bir alt grubun, durumun seçilerek çalışmanın buradan yapılmasını tanımlar. (Büyüköztürk vd., 2013). Bu araştırmanın çalışma grubunu 2014-2015 eğitim-öğretim yılı güz dönemi Eğitim Fakültesi Psikolojik Danışmanlık ve Rehberlik ilk dönem öğrencilerinden 25'i erkek (%36), 44'ü (%64) kızlardan oluşan 69 öğrenci oluşturmuştur.

Veri Toplama ve Analiz

Araştırmada veri toplama aracı olarak yarı yapılandırılmış görüşme formu kullanılmıştır. Görüşme formundaki sorular aşağıdaki maddelerden oluşturulmuştur:

1. Cinsiyet: *Erkek () Kadın ()*
2. *T.M.E Sisteminde **birinci** öncelikli gördüğünüz eğitim sorunu nedir gerekçeleri ile açıklayınız?*
3. *T.M.E Sisteminde **ikinci** öncelikli gördüğünüz eğitim sorunu nedir gerekçeleri ile açıklayınız?*
4. *T.M.E Sisteminde **üçüncü** öncelikli gördüğünüz eğitim sorunu nedir gerekçeleri ile açıklayınız?*

Katılımcıların bu maddelere ilişkin görüşlerini yazılı olarak belirtmeleri istenmiştir. Elde edilen nitel veriler içerik analizi yöntemlerinden frekans analizi yoluyla analiz edilmiştir. Verilerin analiz sürecinde görüş formu; ilgili öğrencinin form no (1, 2, 3), cinsiyet (E, K), belirtilen sorunun kaçınıcı öncelik sırasında belirtildiği (1, 2, 3). Örneğin, incelenen öğrencinin form no 17, erkek ve 3. öncelik sırasında belirttiği sorun (17E3) olarak kodlanmıştır.

Geçerlik-Güvenirlik

Yıldırım ve Şimşek'e (2008) göre, geçerlik ve güvenirliğin sağlanmasında, toplanan verilerin ayrıntılı olarak rapor edilmesi ve araştırmacının sonuçlara nasıl ulaştığını açıklaması nitel

bir araştırmada geçerliğin önemli ölçütleri arasında yer almaktadır. Araştırmada görüşme formunun geliştirilmesi, görüşmenin yapılması, veri analiz ve raporlaştırma süreci aşağıda açıklandığı biçimde gerçekleştirilmiştir:

1. Araştırmada yarı yapılandırılmış görüşme formunun geliştirilmesinde alan yazın taramasının ardından geliştirilen taslak görüşme formu 3 uzman görüşüne sunulurak, “uygun”, “uygun değil” ve “düzeltmesine dönük görüşleriniz” şeklinde görüş ve değerlendirmeleri istenmiştir. Daha sonra uzman görüş ve önerileri doğrultusunda yönerge ve maddelerin açık ve anlaşılabilirliği sağlanmıştır. Bu süreçte soruların güvenilirliği Miles & Huberman’ın (1994) formülü [$Güvenirlik = \frac{Görüş\ birliği}{(Görüş\ birliği + Görüş\ ayrılığı)}$] kullanılarak, hesaplanan uyum katsayısı 0,70 ve üzeri maddeler forma alınmıştır. Formun tüm maddelerine dayalı olarak hesaplanan uyum katsayısı 1.00 olarak hesaplanmıştır. Elde edilen bu uyum katsayısı soruların değerlendirmeciler tarafından yüksek güvenilirlikte kullanılabileceğini göstermektedir. Nihai form kişisel bilgileri içeren yapılandırılmış 1 madde ve görüş belirleme ile ilgili yarı yapılandırılmış 3, açık uçlu toplam 4 maddeden oluşturulmuştur.

2. Bu araştırmada araştırmacı görüşmeci olarak araştırma verilerinin elde edilmesini sağlamıştır. Araştırma verileri bilimsel bir araştırmaya veri sağlamayı amaçlayan bu çalışmanın sonuçlarının bilimsel araştırma dışında kullanılmayacağı bilgisini vermesinin ve bu konuda katılımcı onayının alınmasından sonra görüşme süreci hakkında bilgilendirilmişlerdir. Görüşme 2015 Ocak ayı içerisinde tek bir oturumda araştırmacının kontrolünde üç görevli öğretim elemanı tarafından oluşturulmuş üç grupla aynı anda görüşme gerçekleştirilmiştir. Okulda sağlanan özel bir ortamda her bir grup katılımcı ile 40-60 dakika süren görüşme yapılmıştır. Katılımcı görüşleri katılımcılardan yazılı olarak alınmıştır. Tereddüde düşülen ve yeterli cevabın alınmasının zorlandığı sorular için önceden belirlenen “sizce önemli gördüğünüz”, “gerekçeleriniz nedir”, “biraz açar mısınız” gibi sonda sorularla daha ayrıntılı olarak görüş belirtmeleri istenmiştir.

3. Araştırmada, yazılı ifadeler şeklinde elde edilen katılımcı görüşleri araştırmacı tarafından ayrı ayrı analize tabi tutulmuştur. Yarı-yapılandırılmış maddelere katılımcıların görüşme sorularına belirttikleri görüşler betimsel analiz tekniği ile analiz edilmiş, her bir belirtilen görüşlerin madde köküne göre gerekli temalar oluşturularak dökümü yapılmıştır. Daha sonra araştırmacı tarafından tespit edilen katılımcı görüşleri ifade ettikleri anlam bakımından her bir ölçek maddesine göre sınıflandırılıp aynı anlama gelebilecek görüşler bir grup altında toplanarak sayısallaştırılıp bulguları yorumlanmıştır (Gay, Mills ve Airasian, 2006).

5. Bu araştırmada veri analiz süreci detaylı bir şekilde açıklanmıştır. Bilgin’e (2006) göre içerik analizinde son aşama değerlendirme, çıkarsama ve yorumlamadır. Araştırmada bu eylemler bulgular, sonuç, tartışma ve öneriler ile verilmeye çalışılmıştır. Bu süreçte toplanan katılımcı görüşleri ölçeği oluşturan her bir alt boyutta araştırmacı analizine dayalı olarak temalar/sınıflar oluşturulmuştur. Temalaştırmada güvenilirliğe katkı sağlamak amacı ile araştırmacının görüşme formu üzerinde temalandırdığı sorun ifadeleri eğitim bilimleri alanında uzman bir öğretim üyesinin görüşlerine sunulurak belirtilen sorun ve içeriği ile dâhil edilen tema eşleştirmesinin uygun olup olmadığının kontrol edilmesi istenmiştir. Görüşler arası tutarlık sağlanmayan temalandırmada ilgili sorun ifadesi araştırmacı tarafından tekrar değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular tablolaştırılarak açıklanmıştır. Ayrıca bulgular katılımcıların orijinal örnek ifadeleri ile desteklenerek bulgular kısmında yer verilmiştir. Bu süreçte araştırma bulguları tüm detayları ile açıklanıp yorumlanmaktan kaçınılarak (Büyüköztürk vd., 2013) genel olarak açıklanıp, tartışılıp, yorumlanmıştır.

BULGULAR

Bu bölümde araştırma bulguları alt problemlere göre analiz edilip açıklanmıştır.

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Alt problem 1: Öğrenciler TME sistemine ilişkin hangi sorunların varlığını düşünmektedirler?

Tablo 1. Katılımcı görüşlerine dayalı oluşturulan sorun alanları, cinsiyet ve önem sırasına dayalı frekans tablosu.

Sorun	1.Önem			2.Önem			3.Önem			TOPLAM		
	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam	Kız	Erkek	Toplam
Sistem değş.	12	5	17	4	3	7	2	4	6	18	12	30
Öğret. yetr.	6	4	10	5	1	6	6	4	10	17	9	26
Programlar	2	1	3	8	5	13	7	2	9	17	8	25
Ezbercilik	3	5	8	3	4	7	3	3	6	9	12	21
Eşitsizlik	2	1	3	5	3	8	4	3	7	11	7	18
Tek tip insan	4	3	7	-	3	3	2	1	3	6	7	13
Sınav odaklı	3	2	5	4	1	5	2	1	3	9	4	13
Okullar	3	-	3	3	2	5	2	2	4	8	4	12
Yetersizlik	1	-	1	2	2	4	-	2	2	3	4	7
İlişkısizlik	-	1	1	-	-	-	4	-	4	5	1	6
Kamu/Özel	-	-	-	1	4	5	-	-	-	1	4	5
Kalitesizlik	-	1	1	1	-	1	-	2	2	1	3	4
Rehberlik	-	1	1	1	-	1	-	2	2	1	3	4
Meslek Eğ.	1	-	1	-	1	1	-	-	-	2	1	3
Okul/Aile	1	-	1	-	-	-	1	1	2	2	1	3
Yönetim	-	1	1	-	-	-	-	-	-	2	1	3
Karma Eğit.	-	-	-	1	-	1	1	-	1	2	-	2
Ölçme Değ.	-	-	-	1	1	2	-	-	-	1	1	2
Din eğitimi	1	-	1	1	-	1	-	-	-	2	-	2
Kitaplar	1	-	1	-	-	-	1	-	1	2	-	2
Spor/Engel.	-	-	-	-	-	-	2	-	2	2	-	2
Burs	-	-	-	-	-	-	-	1	1	-	1	1
Güvenlik	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Y.Dil Öğr.	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Kontenjanlar	-	-	-	-	-	-	1	-	1	1	-	1
Toplam	40	25	65	40	30	70	40	28	68	124	83	207

Tablo 1 bulgularına göre öğrencilerin TME sistemine ilişkin 25 farklı boyutta 207 sorun ifade etmişlerdir. Bunlardan 124'ü (%60) kızlar, 83'i (%40) ise erkekler tarafında belirtilmiştir. Öğrencilerce ifade edilen görüşler toplam olarak belirtilme sıklıkları ve en fazla olarak kaçınıcı önem sırasında belirtildiklerine göre şu şekildedir: Sürekli yapılan sistem değişikliği (F:30 ve 1. Önem sırasında F:17), Öğretmenlerin niteliksizliği (F:26 ve 1. ve 3. Önem sırasında F:10'şar), Programlar (F:25 ve 2. Önem sırasında F:13), Ezbere dayalı eğitim (F:21 ve 1. Önem sırasında F:8), Bölgeler arası eğitim eşitsizliği (F:18 ve 2. Önem sırasında F:8), Tek tip insan yetiştirme (F:13 ve 1. Önem sırasında F:7), Sınav odaklı eğitim (F:13), Okulların cazip olmaması (F:12 ve 2. Önem sırasında F:5), Verilen Eğitimin yetersizliği (F:7 ve 2. Önem sırasında F:4), Öğretmen-öğrenci ilişkilerindeki bozulma (F:6 ve 3. Önem sırasında F:4), Özel ve devlet okullarının farklı eğitim vermesi (F:5), Kalitesiz eğitim (F:4), Rehberlik hizmetlerinde yetersizlik (F:4), Mesleki eğitime önem vermeme (F:3), Okul aile ilişkisi (F:3), Eğitimin yönetimi (F:3), Karma eğitim (F:2), Başarı değerlendirmesi (F:2), Kitap kullanımı (2), Spor ve Engellilere önem vermeme (F:2), Zorunlu din eğitimi (F:1), Burs desteği, (F:1), Okul güvenliği (F:1), Yabancı dil öğretimi (F:1), Okul kontenjanları (F:1).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

TME Sistemi hakkında belirlenen sorun boyutlarına ilişkin katılımcı görüşlerinden orijinal örnekler aşağıda verilmiştir:

Sürekli yapılan sistem değişikliği :

Her bir yeni uygulamada bir veya iki dönem öğrenci üzerinde deney yapılıyor (59K1;69K2,43K1). Öğrencinin yeni sistemi anlayıp, kavraması ve ona göre hazırlıklarını yürütmesi hızlı bir süreç değildir. Bu da öğrenciyi yıpratır. (60K1,8E11) Çok sık yapılan değişimler nedeniyle eğitimde geliştirmiyoruz ve eğitim seviyesi düşük insanlar yetiştiriyoruz (39K3). Neredeyse her sene yapılan sınav sistemi değişiklikleri belli bir düzenin yerinde olmadığını, eğitimin tam olarak oturmadığını göstermektedir (7E1,42K3,46K1,49K1). Sistem sürekli değişiyor ve öğrencilerin çalışma düzenini alt üst ediyor (54K3). Öğrenci belirli bir sınav sistemine adapte oluyor, birden yapılan değişiklikler öğrencileri psikolojik olarak kaygılar yaratıyor, çalışma azmini köreltiyor (1E3). Öğrencinin geleceği hakkında güvenli sağlam adımlar atma şansı kayboluyor. Kendi ve geleceği hakkında güveninin yitirmiş nesiller yetişmesine sebep oluyor (2E2). Sürekli değişen ders müfredatları ve sınav sistemleri öğrencileri adeta bezdirmiştir (11E2). ..., her önüne gelen hazırda olan eğitim sistemini tekrardan değiştiriyor, böylece işsizlik ordusu artıyor (23E1). Her yeni gelen kişi eğitimde tamamı ile değişim yaptı. Bu dönemdeki gençlerimize gelecek kaygısı yaşattılar (26E1).

Öğretmenlerin niteliksizliği:

..., ancak yeni nesiller yetiştiren öğretmenler hala ilk atandıkları gibi kalmakta (57K1,42K1,64K1,49K2). Her geçen yıl öğretmenlik gibi kutsal bir mesleğin itibar kaybettiğini açıkça görüyoruz (59K3). Öğretmenlerin kalitesinin düşüklüğünden dolayı öğrencilerin ilgisini çekememeleri, akanlığın en iyi hocayla en kötü hocaya aynı maaşı vermesinden dolayı rekabet yoktur (3E1). Öğretmenlerin geç emekli olması demek öğrencilere ayak uyduramaması demektir. Ayrıca yaşlarının ilerlemesi nedeni ile derslerin verimi düşmektedir (33K3,6E1,35K3). Çok düşük taban puanından dolayı her kes öğretmen olabiliyor (13E1). ...iyi de be kardeşim sen okulunda ne düzeyde eğitim veriyorsun, ...demek ki okulda öğrenememiş. Dershanelerde binlerce öğretmen çalışıyor...işsiz sayısı daha da artacak (17E2). ...emekler boşa gidiyor. Öğrenciler o dersi alamıyor, dersten soğuyor, başarısız oluyor (18E2). Şevkimizi kıran bu hocalarımız yüzünden çocukluktan beri bazı dersleri sevmez olduk (20E1). Bir öğretmen sadece bilmemeli, bildiklerini de aktarabilmelidir. Ayrıca ne yazık ki çok yaşlı öğretmenler vardır bunlarda bilgi aktarmada sorunlar yaşarlar (28K1). Okullarda pek çok öğretmen öğrenci üzerinde otorite sağlamayı amaç ediniyor (30K3). Her geçen gün bilgi artıyor, ...bunun içinde öğretmenlerimizin durağan olmaması, sürekli kendini geliştirmesi gerekir (38K2). ..., mesleğinin gerçeklerini görmüş ve buna uygun bir eğitim veren öğretmenler öğrencilerine yararlı olabilir (39K2,54K1). (doğu)da okuyan kısıtlı laboratuvarlarda bilgiyi az öğrenmiş bir öğretmenin öğrenciye verebileceği nedir ki? (43K2). Yeterli bir eğitim almadan öğretmen olan biri ne kadar faydalı olabilir (50K3).

Ezbere dayalı eğitim:

Olay sadece teorik bir şeyler öğrenmek değil, bunları hayata aktarmak, pratikte nasıl kullanılacağını öğretmektir (42K2,64K2,27K3). Biz test mantığına alışmış öğrencileriz, yorum yapma becerimiz elimizden alınıyor, bu yüzden kendi görüşlerimizi sunmakta zorluk çekiyoruz (62K2). Ezberci eğitimi kınarken uygulamak (5E1). Üniversiteye giriş sistemi ezbere dayalı şeyleri ölçtüğü için öğrenci öğrenmeden kalıp halinde ezberliyor ve hemen unutuyor. Bu da nitelikli birey yetişmesini engelliyor (7E2).

Dışarıdaki insanlardan tek farkım o hiç değişmeyen ve ezber isteyen sorulara doğru (8E1). ... batılı ülkelerde uzun zamandır uygulanan ve verim adına deney ve gözleme dayalı eğitimin verilememesi (55K2,11E3). Eğitim sistemi öğrencileri daha çok kitapların arasındaki bilgilerle

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

sınırlandırıyor, farklı bir alternatif olanağı sunmuyor (4E2,12E1). Öğrencilere ezber yaptırma yaptırma derste başarılı olmalarını sağlıyor öğretmen (10E1,18E3,21E2,44K1). ...sorgulamak gibi bir fırsatımız olmadı. İlköğretim ve lise bize kendimizi geliştirme olanağı tanımadı (23E3). Öğrenciler düşünmeye bilgi üretmeye değil de hazır bilgiyi kullanmaya ve onları kısa bir süreliğine ezberleme yönlendirilmiştir (35K2).

Programların uygunsuzluğu:

Müfredatta bir karışıklık, bir yanlışlık olduğunu düşünüyorum (56K1). Çocuğun algı ve becerisine uygun... ilköğretim yaşı tekrar düşürülebilir (34K1,58K3,19E2). Çocuğun yeteneğine göre yapılmıyor. Meslek seçimine yardım edecek eğitim sistemimiz yok (4E1, 48K3,1E1,52K2). 15 dakikadan sonra dikkatleri kayboluyor (2E3). AİİT dersleri görüyoruz fakat bu bizi basmakalıp yargılardan ileriye götüremiyor (19E3). Grup çalışması ile daha iyi öğrenir, birçok beceri kazanır (29K1). Lise için söyleyecek olursak 4 yıla yayılan sürecin dershanelerde bir yılda tekrar edilmesi akıldaki soru işareti bırakıyor (30K2). Öğrencinin hayatı öğrenmesi gereken yerlerden birisi de okulken okul onları hayattan neredeyse uzaklaştırıyor (44K3,31K2). ..., öğrenciyi merkeze alarak, öğrenciye görevler verilerek yapılan bir eğitim bana göre daha verimli olacaktır (41K1). Öğrenciler bazen o derse istediği için değil de devam zorunluluğu için gidiyorlar. Devamsızlık daha esnek hale getirilmesi gerekirken bugün ilk ve ortaokullar da daha da kısıtlanmıştır (46K2). Türkiye’de eğitim sistemi bireyin ilgi ve yeteneklerine göre değildir (47K2). Öğrencilerin ilgi duydukları alana yönelmeleri zamanla engellenmektedir (53K1).

Bölgeler arası eğitim eşitsizliği:

Öğretmen yok, bir bakıyorsunuz matematik dersine beden eğitim öğretmeni girmiş, imkanlar çok kısıtlı,... (13E3,66K2). ..., Özellikle kız çocuklarının okutulmaya izin verilmediği bir bölgede, yaşama hakkı kadar doğal bir talep gibi okuma hakkı da vardır (59K2). İnsanlar doğu ve güneydoğu bölgesindeki terör den dolayı eğitim eksikliği nedeni ile terörizmin piyonları olmuştur (11E1). Bundan sonrasında da kurumların verdiği eğitim her yerde aynı olmadığından bazılarının hayatını olumlu etkiliyor bazılarınıninkini de olumsuz etkiliyor (32K3,1E2). ...bazı yerlerimizde okul binası yıpranmış, malzemesi yok, ısıtma sistemi yok (36K1). Köyde yetişen çocuklarında eğitim hakkı vardır. Derslik, araç gereç yokluğu vs köydeki çocukların daha verimsiz ders almalarına sebep oluyor (45K1, 14E2,16E3).

Okulların cazip olmaması:

... sanırım MEB’in her yerde eğitim ilkesini öğretmenler ödev olarak algılıyorlar (3E2). Çoğu üniversitelere yatırım yapılmadığı için öğrenciler pek tercih etmiyor... bu da üniversitenin kalitesini düşürüyor (20E2). Hala birçok okulda tebeşirli tahtalar kullanılıyor (22E3). ...öğrencilerde haklı. Öğrencini sevip mutlu olacağı derslerden çok... Sırf sınav ve yoklama için gittiği derslerin olması (28K3). Okullarımız öğrenciye yönelik değildir. Kısıtlı imkânlar öğrencileri iyice okuldan soğutmaktadır (38K1). Okulların geneli yapı bakımından itici, içinde bulunan şartlar iyi değil ve yetersiz (39K1). Sınıflar oldukça kalabalıktır (47K1). Ders için gerekli olan materyaller, laboratuvar, vb eksik olması (48K1). ..., bizim lisede , tablet, akıllı tahta öğretim aracı olmaktan çıkartılıp müzik dinlenen, film izlenen bir araç oldu. Hocalar artık dersi kendileri anlatmayı bırakarak akıllı tahtada video açarak yürütmeye başladılar (51K2). Birey öğrenirken sadece okuyarak, duyarak bilgiyi öğrenemez. Uygun ortam sağlanıp uygulama yapılmalıdır (55K2).

Tek tip insan yetiştirme:

Birey öğrenirken sadece okuyarak, duyarak bilgiyi öğrenemez. Uygun ortam sağlanıp uygulama yapılmalıdır (8E2). Öğrencilere ne eleştiri yapabilme ne sorgulayabilme ne de fikir

beyan edebilme hakkı tanınmıyor. Böyle eğitimin hiçbir katkısı yok, sadece öğrencilerin zihinlerini köreltiyoruz böyle yapınca (10E3). ...öyle bir sistem ki çok az kişi istediği sevdiği mesleği seçebiliyor (14E1). Yani insanlar yeteneklerini ortaya çıkaramayıp aynı kalıba giriyorlar (18E2). Okullarda öğretmenin dediği olur tarzında bir eğitim yapılıyor ve herkes de aynı kalıp yargılar tarafından öğreniyor (19E1). Tek tip insanları önce yetiştiriyoruz sonra da onları yerleştirecek iş alanları bulamıyoruz (32K1). Bu kadar insandan aynı karşılık beklenemez. Bir ağaç gibi aynı meyve verilmez. Hatta ağacın bile meyvesi kimisi çürük kimisi ışıldayan cinstendir (34K1). Oysaki eğitim kurumları öğrencinin kendi doluşturması için ona yön vermeli, yardımcı olup yönde bilgilendirmelidir (45K1). Ülkemizde herkese aynı eğitim verilerek herkesin her şeyden biraz biraz bilgi sahibi olunması temel alınıyor. Oysa bireylerin yetenekleri vb. tamamen bir birinden farklıdır (50K1). Öğrenciye çalış demektense onu kendi haline bırakıp onu ileride hangi statüde olacağına kendisi karar vermelidir (54K1).

Sınav odaklı eğitim:

Bu sınav sistemleri köreltiyor öğrenciyi, ..., olaylara tek tipte davranmaya zorluyor insanları (64K3). Öğrenciler yıllarca belli konulardaki bilgileri geleceği kazanmak adına ezberliyorlar (2E2). Benim okula başladığım dönemlerde biz birinci sınıfta bile testler çözerdik. Verilen eğitimle sınav sistemi ben beni bildim bileli bir birine ters gidiyor (15E1). Ben bu sınav sisteminin yanlış olduğunu, insanların yetenekleri ve istekleri doğrultusunda istediği mesleği olabilmek için yetiştirilmesi gerektiğini düşünüyorum (21E1). TME sisteminde sınavlar çok yer tutuyor. Okula yeni başlamış çocuk bile hemen sınava tabi tutuluyoröğrenciler hep bir stres altında tutuluyor (22E2). Batı ülkelerinde olduğu gibi sistemde sınav kaldırılarak mesleğe odaklanmalıdır (26E3). Sınava odaklı çocuk başka bir şey düşünemiyor, bu daha sonraları bir çok psikolojik sorunlara yol açıyor (30K1). Sürekli değişen sınav sistemi gerçekleri tam olarak ortaya koyamamakta, öğrencini eğitim öğretim hayatının yanında psikolojik hayatını da olumsuz etkilemektedir (31K3). Öğrenciler sadece sınavlardan istedikleri başarıyı elde etmek için öğrenmektedirler, sınavdan sonra ise bu bilgilerin hiçbir anlamı kalmaz (41K2).

Verilen eğitimin yetersizliği:

İnsanlara eğitim verilmiyor, sadece yılları boşa geçirilerek bir robota dönüştürülüyor ve sonrasında hala vasıfsız bir insan olarak görülüyor (27K1). Bu sistemde sadece çocuklar değil ailelerde mağdur olmaktadır (53K2). Günümüzde üniversite eğitimi öğrencinin kendini geliştiremediği, 4 yıl boyunca sadece zorunluluk hissederek gittiği eğitim kurumları durumundadır (7E3). ...şimdilerde öğrenci öğretmeni adam hesabına koymuyor, gençler sokaklarda, ...bir eğitim kurumunun kapısında polis, çevik kuvvet beklerse orada eğitim yoktur, orada eritim vardır (17E3). İnsanların yaşamı gittikçe kısalıyor. İnsanların ömürlerinin 1/3'nü okumakla geçirince bu baya bir zamana denk geliyor (21E3).

Kalitesiz eğitim:

Dağıtılan ders kitapları günümüz okuyanları için büyük sorun. Kitapların müfredatla uyuşmaması, özellikle soru dağılımları, konu dağılımları (24E1). Ülke maddi gelirimiz yetersiz kaldığından ve özellikle eğitim öğrenim oranı oldukça düşük ve kalitesiz (27K1). Dağıtılan ders kitapları günümüz okuyanları için büyük sorun. Kitapların müfredatla uyuşmaması, özellikle soru dağılımları, konu dağılımları (24E1). ...iyi de be kardeşim sen okulunda ne düzeyde eğitim veriyorsun, ...demek ki okulda öğrenememiş (17E2).

Öğretmen-öğrenci ilişkilerindeki bozulma:

Öğretmenlerin geneli sadece derslerini anlatıp gitmeye odaklı çalıştığından iletişim sorunu ortaya çıkıyor (7E1). Büyüklerimiz zamanında öğretmenleri ile ilişkilerini anlattıkça ben bir

etrafıma bakıyorum da arada uçurumlar var...şimdiki öğrenciler öğretmenin yanında elinde sigara, laubali konuşmak (11E3). Öğrenci fikirlerini öğretmenden çekinmesinden dolayı açıkça ifade edemez...bir süre sonra öğrenci fikir üretmeye gerek bile duymaz (35K1). ...ancak günümüzde öğretmen öğrenci ilişkileri başka bir boyutta (40K1). ..., birey kafasında oluşturduğu olumsuz öğretmen figürü ile okuldan uzaklaşıyor, bilgi almak istemiyor (55K3).

Özel ve devlet okullarının farklı eğitim vermesi:

Özel okulların eğitimi ile devlet okullarının eğitimi aynı değil (1E2). Hocaların yetersizliğinden dolayı öğrencilerin MEB okullarını çok önemsememesi (3E2). Özeller bastırıp parayı hocaların en iyisini alırken çoğu okullarda öğretmen dahi bulunamıyor. Buda eğitimde eşitsizlik doğuruyor (12E2). Öğrenciler okulda dersi dinlemeyip dershanede hallederim diyor. Dershanede pekiştirmesi gerekirken okulda pekiştirip dershanede öğreniyor (15E2). Öğrenciler okulda dersi dinlemeyip dershanede hallederim diyor Dershanede pekiştirmesi gerekirken okulda pekiştirip dershanede öğreniyor (29K2).

Rehberlik hizmetlerinde yetersizlik:

Geleceğin aydın kesimi sorunları ile başa çıkamamış, kaçmış olarak yetişiyor (68K2). Özellikle lise yıllarında öğrencilere yeterince rehberlik edilemiyor. Öğrenciler yetenek ve kapasitelerinin farkına varamıyor ve kullanamıyorlar (9E3). iyi yetişmeyen PDR'cilerden dolayı bir çok öğrenci yanlış yönlendirmelere uğruyor (12E1). ...günümüzde olduğu gibi nice yanlış tercih sonucu istemediği meslekte olan insanlar artacaktır (29E3). ...önemli olan danışman atamak değil, yetkin danışmanlar yetiştirip onları atamaktır (38K3).

Karma eğitim sorunu:

Ortak eğitim nedeniyle kız erkek ilişkileri başka boyutlar almaktadır (40K2). ..., kız erkek ilişkileri gereğinden fazla yakınlaşmakta olup (51K3).

Başarı değerlendirmesindeki sorunlar:

Sınavların bir anda ve telafisiz yapılması öğrencilerde psikolojik ve ruhsal olarak bozukluklara yol açıyor (5E2). ...bizim eğitim sistemimiz öğrenciyi bu tip tek bir sınav kağıdına bağlı tutarak değerlendirmektedir (32K2).

Okul ve ailenin farklı eğitim anlayışında olması:

Ailede verilen eksik eğitim nedeni ile okulda verilen eğitime balta vurması sebebi ile sınıf içi huzursuzluk, laçka hareketler vb. (24E3). İnsanlar artık öyle bir hal aldı ki eğitim denilince akla direkt okul geliyor, bilinmiyor ki ilk ve temel eğitimi aileler veriyor (31K1).

Mesleki eğitime önem vermeme:

Liselerde derslerden başarılı olup istediğimiz bölüme gideriz. Ama bu dersler bizim ileriki mesleğimizde pek katkısı olmuyor (33K1). Meslek liselerinde okuyan öğrenciler her ne kadar alt tabaka olarak görülse de aslında ülkenin kalbini oluşturmaktadır (52K1).

Eğitimin yönetimi:

Yöneticilik herkesin yapacağı bir şey değildir,..., bu özelliklere bakılmadan atamalar yapıldı, okullar mağdur oldu, sonumuz kötü (57K2).

Zorunlu din eğitimi:

Küçük yaştaki çocuklara din üzerinden baskı yapılması, zorunlu hale getirilmesi. Laik bir eğitim sistemimiz var denilip te dinin okullardaki görünümünü bu kadar ön plana çıkarmak zıtlık yaratıyor (56K3).

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

Burs desteğindeki duyarsızlık:

Burslar öğrencinin aile yaşamı ve ailenin göz önüne alınmadan hileli yollarla dağıtılması (5E3).

Kitap kullanımı:

Öğrenciler MEB'nin ücretsiz dağıtmakla övündüğü ders kitaplarının kapağını bile açmadan sene sonunda geri dönüşüme gönderiyor (66K3). Ancak ülkemizde kullanılan bu kitaplar çoğu zaman içerik bakımından yetersiz olup tam olarak işlevini yerine getirememektedir (65K3). Okul kitaplarının dışında farklı kitapların okunması daha gereklidir. Çocukların gelişimine yardımcı olur (61K1).

Spor ve engellilere önem vermeme:

Çocuklar ilkokuldan eğitimle beraber farklı alanlara yöneltilmeli, engelliler için daha çok okullar açılmalıdır. Çünkü engellilerin bir şekilde hayata tutulmaları lazım, spora önem veriliyor (61K3).

Okul güvenliği:

Okulların önünde saldırılar oluyor. Eğer okullarımızda güvenlik sıkılaştırılmış olsaydı bunlar olmazdı. Eroin, hap, bonzai, bir çok uyuşturucu ilköğretime kadar düştü (62K3).

Yabancı dil öğretimi:

Çocuklara ilkokul zamanından farklı dillerin öğretilmesi çocukların gelişimine, bilgisinin artmasına yardımcı olur (61K29).

Okul kontenjanları:

Sanki çok gerek varmış gibi her yıl azda olsa kontenjanlarda artış oluyor, sonrada bir sürü insan işsiz kalıyor. 69K3.

Alt problem 2. Öğrencilerin cinsiyetlerine göre TME'nin algılanan sorun alanlarına ilişkin görüşleri arasında nasıl bir ilişki vardır.

Cinsiyet değişkenine göre temaların frekanslarına dayalı hesaplanan korelasyon katsayısı: Pearson'un momentler çarpımı yolu ile 0,68, Spearman-Brown'un sıra farkları hesaplamasında ise 0,67 olarak hesaplanmıştır. Bu da öğrencilerin TME sisteminin sorunlarına ilişkin görüşleri arasında cinsiyete bağlı olarak pozitif yönlü yüksek ilişki bulunduğunu göstermektedir. Bir başka ifade ile öğrenciler TME sistemi hakkında aynı konularda bir birine yakın oranlarda sorunları olduğunu düşünmektedirler.

TARTIŞMA ve SONUÇ

Alan yazın araştırmasında TME sistemi üzerine yapılmış araştırma ve yorum sayısının oldukça fazla olduğu görülmektedir. Ancak bu araştırmanın sınırları öğretmen adaylarının konu üzerindeki görüşlerinden hareketle var olan durumu betimlemek olduğundan sistemin genel olarak değerlendirilmesi ve bu araştırma bulguları ile tartışılması bağlamında aşağıdaki tespitler ortaya konulmuştur.

Bu araştırmada en yüksek sıklıkta belirtilen sorunlardan biri olarak sürekli yapılan sistem değişikliği hemen tüm araştırmacı ve kurlarca da vurgulanan bir sorundur. Yılmaz ve Altinkurt'un (2011) eğitim sisteminin sorunlarına dönük araştırmasında tespit edilen sorunlar: Merkezi sınavlar, ezberci eğitim, donanım ve fiziki yapı eksiklikleri, mevcut öğretmenlerin niteliği, öğretmen atama sistemi, öğretmen sayısının azlığı ve alan dışı derse girme, öğretmen yetiştirme sistemi, eğitime erişimdeki eşitsizlikler, özel dershaneler, mesleki ve teknik eğitim, rehberlik, birleştirilmiş

Turkish Studies

*International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015*

sınıflar, taşınmalı eğitim, eğitim programları, okul-aile işbirliği, okullarda şiddet olarak ortaya konulmuştur. Yılmaz ve Altınkurt'un (2011) bu tespitleri bu araştırma bulgularındaki yedi boyutta belirlenmiş olan sorunlarla örtüşmektedir. Aynı şekilde başka araştırmalarda yönetsel sorunlar, öğretimsel sorunlar, eğitim politikaları, okulun eğitim felsefesi ve okulun kavramsal tanımı ile ilgili bulgular görülmektedir (Gedikoğlu, 2005; Şişman, 2013). Özücü (2014) ise bulgularında okulu ve yöneticiyi içine alan üst sistem olarak TME sistemine ilişkin kaos/belirsizlik, mekanik/bürokratik yapı, rekabet/sınav merkezilik, politik yaklaşım, yetersizlik, verimsizlik, yavaşlık, kısıtlayıcılık, alt yapı ve ekonomik boyut gibi özünde sistemin etkileşim içinde olduğu sosyal, politik ve ekonomik süreçlerle ilgili sorun temaları elde edilmiştir. Demir, Doğan ve Pınar (2013) araştırmasında derslerinin sınıf ya da diğer branş öğretmenleri tarafından verilmesi, sınıflarda karşılaşılan sorunlar ve öğretmenlerin hizmet içi eğitimi boyutlarında sorun tespiti yapılmıştır.

Araştırmada önemli sayıda eğitimde nitelik-kalite yetersizlikleri sorunları tespit edilmiştir. Yaylacı'ya (2013) göre okulların başarısızlıklarına ilişkin söylemler giderek yoğunluk kazanmaktadır. Küreselleşmeye ilişkin olumlu yaklaşımlar ile sürekli dönüşen, küresel rekabeti zorunlu kılan dünya algısı, eğitim kurumlarının ve eğitimcilerin değişen koşullara uyum sağlama konusunda yetersiz kaldıkları düşüncesini güçlendirmektedir. Aynı şekilde Gül'de (2008) genel olarak eğitimde ilkokuldan üniversiteye kadar, azalmaksızın devam eden talep yüksekliğinden kaynaklanan bir eğitimde niteliği sağlayamama ya da çağın, toplumun ve ekonomik sektörlerin gereklerine uygun müfredat geliştirememesi ve kaliteli eğitim verememesi sorunu olduğunu ifade etmektedir.

Öğretmenlik ve öğretmen nitelikleri üzerine alan yazında çok sayıda araştırma bulgusu görülmektedir. Türkiye'de öğretmen yetiştiren kurumlarda istenen sayıda nitelikli öğretmen yetiştirilmemesinin nedenlerinden biri, bu kurumlara, üniversite seçme ve yerleştirme sınavlarından düşük puan alan öğrencilerin gelmesidir (Öztürk, 2010). Aynı şekilde Uygun'da (2013) eğitim fakültelerine nitelikli öğrencilerin girişinde, son yıllarda bazı iyileşmeler görülmesine rağmen, halen istenen niteliğe ulaşılamadığı görüşündedir. Bu araştırma bulgularında da öğretmenlik ve öğretmen niteliğindeki olumsuzluklara ilişkin önemli oranda sorun yaşandığı ve bu sorunların öğretmen yetiştirme ve istihdamındaki yanlışlıklardan kaynaklandığına önemli vurgu yapılarak, öğretmenlerin özellikle gelişen ve değişen bilgiye uyum sağlamada yetersiz kaldıklarına, öğretmen öğrenci ilişkilerinin özellikle öğretmen kaynaklı olarak giderek bozulduğuna ve öğretmen kaynağının düşük nitelikli öğrencilerden oluştuğuna dönük önemli tespitler yapılmıştır.

Araştırmada eğitimin sınav odaklı olması ve öğrencilerin sürekli sınav kaygısı yaşamalı üzerine önemli vurgular gözlenmiştir. Aynı bulgular çoğu araştırma bulgularında da görülmektedir. Özel vd. (2014) araştırmasında adayların büyük bir çoğunluğunun sınav kaygısı ile ilgili sorunu doğru karikatürle eşleştirdikleri, bunu sırasıyla öğretmen yetiştirme felsefesinin yokluğu, öğretmenin model olması ve her şeyi öğretmenden bekleme karikatürlerinin izlediği saptanmıştır. Bunlarla birlikte sıklıkla belirtilen sorunlar içerisinde görülmemelerine karşın bu araştırmada tespit edilen birçok sorun alan yazınca da desteklenen sorunlardandır. Bunlardan, Durmuşçelebi ve Bilgili'nin (2014) okul binalarının yetersiz olduğu çok kısa sürede de bina sorununu çözülemeyeceği yerlerde en azından okul içinde gerekli düzenlemelerin yapılması, çocuklarda okul fobisi oluşturacak kadar olumsuz durumların iyileştirilmesi açısından önemli olduğu tespit ve önerisi, mesleki ve teknik eğitime gereğince önem verilmemesi ve ilk ve ortaöğretimde mesleki yönlendirme konusundaki yetersizlikler kendi başına ciddi bir sorun olduğu gibi, diğer birçok sorunun da ortaya çıkmasına yol açtığı ve eğitimde cinsiyet eşitsizliği yapıldığı tespiti (Gül, 2008), ve eğitim sistemimizin temel sorunlardan birinin de yönetim sorunu olduğu (Okçabol, 2001) tespitleri bu araştırmanın bulguları ile örtüşmektedir.

Araştırmada katılımcı görüşlerine göre TME Sistemi üzerine 25 boyutta sorun varlığı ifade edilmiştir. Bular ifade edilme sıklığına dayalı olarak şu maddelerde sıralanmıştır: Eğitim sisteminin sürekli değişmesi, öğretmenlerin niteliksizliği, ezbere dayalı eğitim, program boyutlu sorunlar, bölgeler arası eğitim eşitsizliği, okulların öğrenci için cazip öğrenme alanları olmaması, sistemin tek tip insan yetiştirmeye odaklanmış olması, sistemin tamamen sınav odaklı bir yapıya bürünmüş olması, okullarda verilen eğitimin yetersizliği, eğitimin kalitesinin düşüklüğü, özellikle son dönemlerde görülen öğretmen-öğrenci ilişkilerindeki bozulma, özel ve devlet okullarındaki eğitimin niteliğinin özel okullar ve dershaneler lehine yüksek olması, okullarda rehberlik hizmetlerine yetersiz bakış, rehber öğretmenlerin yetiştirilmesi ve öğrencilere yeterli rehberlik hizmeti verilememesi, karma eğitim uygulamasının uygunsuzluğu, öğrenci başarısının değerlendirilmesindeki sorunlar, ailelerin eğitim ve sosyal anlayışlarının oku eğitimi ile uyusmaması, mesleki eğitime yanlış bakışlar ve orta öğretimde mesleki eğitime önem vermeme, eğitimin yönetiminde sorunlar yaşama, zorunlu din eğitimi veriliyor olması, burs desteğinde gerekli duyarlılığın gösterilmemesi, yanlış kitap kullanımı, spor ve engellilere önem vermeme, okul güvenliği, yabancı dil öğretimi, okul kontenjanları olarak ortaya çıkmıştır. Araştırmada katılımcı öğrencilerin cinsiyet özelliklerine göre duyulmadıkları eğitim sorununu hangi öncelikte verdiklerine dayalı olarak hesaplanan ilişki pozitif yönlü olarak yüksek düzeyde bulunmuştur. Buna göre katılımcıların cinsiyetlere göre belirledikleri sorun miktarları arasında yüksek bir ilişki görülmektedir. Bu da katılımcıların sorun algılamalarının cinsiyet özelliklerine göre çok fazla değişmediğinin bir göstergesi olabilir.

ÖNERİLER

TME sisteminin sorunlarına ilişkin olarak bu araştırmada ortaya çıkan sorunlar ifade edilme sıklıkları öncelik derecesini gösterir olsa da her biri bir eğitimci adayının duyumladığı önemli bir eğitim sorunu olarak dikkate alınmalıdır. Bu tespitler eğitimci aday katılımcılardan elde edilmiş tespitlerdir. Şüphesiz ki bu konuda farklı disiplin alanlarında eğitim alan aynı düzeydeki öğrencilerin görüşleri de önemlidir. Diğer araştırmacılar farklı örneklem ve yöntemlerle sorunu araştırmalıdır. Bu gibi araştırma sonuçları eğitim politikalarını belirleme yetki ve sorumluluğuna sahip kişi ve kurumlarca bir eğitim ihtiyacı belirleme çalışması öngörülerini olarak dikkate alıp değerlendirilmesi TME sisteminin sorunlarının çözümüne önemli katkılar yapabilecektir. Çok özel alanda “okul boyutunda” ise Garih (2001) de belirtilen “okullar, diğer kurumlarda olduğu gibi zamanla eksik ve hatalı yönlerini tamamlayarak, gelişimini sürekli olarak sürdürmek zorundadır. Bu süreç bilinçli bir şekilde sürdürüldüğü takdirde okulun çağdaşlaşma olasılıkları artar” tespiti yerinde bir tespit olabilir.

KAYNAKÇA

- AKYOL, B. ve ARSLAN, H. (2014). The evaluation of higher education problems in Turkey *European Scientific Journal* March 2014 edition vol.10, No.7: 72-84.
- AVCI, Ü. ve SEFEROĞLU, S.S. (2011). Bilgi toplumunda öğretmenin tükenmişliği: teknoloji kullanımı ve tükenmişliği önlemeye yönelik alınabilecek önlemler, *Akdeniz Eğitim Araştırmaları Dergisi*, Sayı 9, 13-26.
- AYDIN, A. (1996) *Milli Eğitim Politikaları ve Şurular*, Ankara, Milli Eğitim Basımevi.
- AYDIN, A. (2000). Zorunlu temel eğitim uygulaması ve çözüm bekleyen sorunlar. *Pamukkale Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, 8(8), 98-103.
http://dergipark.ulakbim.gov.tr/pauefd/article/view/5000056392 adresinden erişildi.
- BAŞKONUŞ, T., AKDAL, D. ve TAŞDEMİR, M. (2011). Ahi Evran Üniversitesi eğitim fakültesi son sınıf öğrencilerinin gelecek beklentileri. 2nd International conference on new trends in

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

- education and their implications, 27-29 April, 2011 Antalya-Turkey: Siyasal Kitabevi, Ankara, Turkey, 2011www.iconte.org: 1512-1522.
- BİLGİN, N. (2006). *Sosyal Bilimlerde İçerik Analizi: Teknikler ve Örnek Çalışmalar*. Ankara: Siyasal.
- BÜYÜKÖZTÜRK, Ş., ÇAKMAK, E.K., AKGÜN, Ö.,E.,KARADENİZ, Ş., DEMİREL, F. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. (11.Basım) Pegem A, Ankara.
- DEMİR, S.B., DOĞAN, S. ve PINAR, M.A. (2013). 4+4+4 yeni eğitim sistemi'nin yansımaları: beşinci sınıflardaki eğitim-öğretim sürecinin branş öğretmenlerinin görüşleri doğrultusunda değerlendirilmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 8/9 Summer. 1081-1098, ANKARA-TURKEY*
- DURMUŞÇELEBİ, M. ve BİLGİLİ, A. Yeni (12 yıllık) eğitim sistemi, karşılaşılan sorunlar ve dünyadaki uygulamalardan bazılarının incelenmesi. *Turkish Studies - International Periodical For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/2 Winter 2014, p. 603-621, ANKARA-TURKEY*
- ELMA, C. (2003). *İlköğretim okulu öğretmenlerinin işe yabancılaşması (Ankara ili örneği)*, Yayınlanmamış doktora tezi, Ankara Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara.
- GARİH, Ü. (2001). *Yönetim Teknikleri*. İstanbul: Hayat Yayıncılık.
- GAY, L. R., MILLS G. E., & AIRASIAN, P. (2006). *Educational research competencies for analysis and applications* (8th ed.). New Jersey: Prentice-Hall Inc.
- GEDİKOĞLU, T. (2005). Avrupa birliği sürecinde Türk Eğitim Sistemi: sorunlar ve çözüm önerileri. *Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi*, Cilt 1, Sayı 1, Haziran 2005, 66-80.
- GÜL, H. (2008). Türkiye'nin eğitim sorunları, AKP'nin eğitime bakışı ve çözüm önerileri. *Toplum ve Demokrasi*, 2 (3), Mayıs-Ağustos, 181-196.
- GÜNDÜZ, Y. ve CAN, E. (2011). Öğretmenlerin eğitim sistemi ve uygulamalarına ilişkin güncel sorunları algılama düzeylerinin incelenmesi. *Türk Eğitim Bilimleri Dergisi*, 9(4), 745-774.
- GÜR, B. S. ve ÇELİK, Z. (2009). *Türkiye'de millî eğitim sistemi: yapısal sorunlar ve öneriler*. Ankara: SETA.
- KARAHAN, Ö. ve KARAHAN, A.Y. (2012) Üniversitelerin meseleleri. *Yükseköğretim Dergisi*, (2), 2, 80-84.
- KINCAL, R. (2013). *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*. Ankara. Nobel Yayınevi.
- KYRIACOU, C. (2001). Teacher stress: Directions for future research. *Educational Review*, 53(1), 27 - 35.
- OKÇABOL, R. (1998). Türkiye'de öğretmen profili araştırması ve öğretmen yetiştirmede yeni arayışlar. *VII. Ulusal Eğitim Bilimleri Kongresi 9-11 Eylül 1998*, Cilt 1, Konya: Selçuk Ün. Yayınları
- OKÇABOL, R. (2001). *Eğitim hakkı: Gerçekleşmeyen bir ilke*. Boğaziçi Üniversitesi Yayınevi, İstanbul.
- ÖZEL, E., BAYINDIR, N., GOKÇE, M. ve OZEL, A. (2014). Perception levels of educational problems of preservice teachers: with cartoons. *Turkish Studies - International Periodical*

For The Languages, Literature and History of Turkish or Turkic Volume 9/3 Winter 2014, p. 1085-1092, ANKARA-TURKEY

- ÖRÜCÜ, D. (2014). Öğretmen adaylarının okul, okul yönetimi ve Türk Eğitim Sistemine yönelik metaforik algıları. *Kuram ve Uygulamada Eğitim Yönetimi [Educational Administration: Theory and Practice]*, 20(3), 327-358. doi: 10.14527/kuey.2014.014
- ÖZER, A. (2012). Türkiye üniversite sistemine genel bir bakış, yaşanan sorunlar ve çözüm için bir model önerisi. *Yükseköğretim Dergisi*, 2(2):61-72.
- ÖZTÜRK, C. (2010). 21.yüzyılın eşiğinde Türkiye’de öğretmen yetiştirme. İçinde. Oğuz, O.(Ed) vd. *21.Yüzyılda Eğitim ve Türk Eğitim Sistemi*, Ankara: Pegem Akademi, 2.Basım,179-224.
- SAYLAN, N. (2013). Sürekli değişen öğretmen yetiştirme sistemi. *Uluslar Arası Eğitim Programları ve Öğretim Çalışmaları Dergisi*, (3) 6:9-19.
- ŞİMŞEK, H., BALAY, R. ve ŞİMŞEK, A. S. (2012). İlköğretim sınıf öğretmenlerinde mesleki yabancılaşma. *Eğitim Bilimleri Araştırmaları Dergisi*, 2 (1). 53-72.
- ŞİŞMAN, M. (2013). *Türk eğitim sistemi ve okul yönetimi*. Ankara: Pegem Yayınları.
- UYGUN, S. (2012). Basında öğretmen sorunları, *Milli Eğitim*, 41 (194), 72-91.
- YAYLACI, A.F. (2013). Öğretmenlerin kendilerini geliştirmelerine ilişkin yaklaşım sorunu. *Uşak Üniversitesi Sosyal Bilimler Dergisi*, Özel Sayı, 25-40
- YILDIRIM, A. ve ŞİMSEK, H. (2008). *Sosyal bilimlerde nitel araştırma yöntemleri*. (6.Basım) Seçkin Yayıncılık, Ankara.
- YILMAZ, K. ve ALTINKURT, Y. (2011). Öğretmen adaylarının Türk Eğitim Sisteminin sorunlarına ilişkin görüşleri. *International Journal of Human Sciences*, 8(1), 942-973.

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

TAŞDEMİR, M., Öğretmen Adaylarının Türk Mili Eğitim Sistemi Üzerine Algıladıkları Sorunlar, ***Turkish Studies*** - *International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic* Volume 10/7 Spring 2015, p. 881-898, ISSN: 1308-2140, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.7898>, ANKARA-TURKEY

Turkish Studies

International Periodical For the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/7 Spring 2015

